

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Kars Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu
KARAR

Toplantı Tarihi ve No : 24.05.2019-180
Karar Tarihi ve No : 24.05.2019-2431

36.00.1164
Toplantı Yeri
KARS

Kars İli, Merkez İlçesi, Ani Köyü, 728, 762 ve 763 parsel numaralarında yer alan I. Derece Arkeolojik Sit Alanının Koruma ve Kullanma Koşullarının belirlenmesi ve kadastro çalışmaları sebebiyle sit alanının tapu bilgileri ile tescil fişinin güncellenmesine ilişkin; Kars Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 19.05.2018 tarih ve 2002 sayılı kararı, Kars Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanının 08.05.2019 tarih ve 217016 sayılı dosya sunum raporu okundu. Konu ile ilgili bilgi ve belgeler incelendi. Yapılan görüşmeler sonucunda;

- Kars İli, Merkez İlçesi, Ani Köyünde yapılan kadastro sayısallaştırması çalışmaları sonucunda, tapuda 763 parselde kayıtlı özel mülkiyete ait taşınmaz ile maliye hazinesine ait 728 ve 762 parselerde kayıtlı sit alanının ada-parcel bilgileri değiştiğinden, söz konusu sit alanının ada-parcel bilgilerinin 112 ada 50-74-75 parsel olarak değiştirilmesine ve bu doğrultuda hazırlanan güncel sit fişi ile alan içerisinde yer alan Çoban Kilisesi için düzenlenen anıt fişinin uygun olduğuna,

- Söz konusu sit alanı için Kurulumuzun 08.05.2018 tarih ve 2002 sayılı kararı ile belirlenen koordinatlı sit sınırının geçerli olduğuna ve yeni oluşan 112 ada 50-74 ve 75 parsellerin tapu kütüğünü şerh ve beyanlar hanesine ilgili Tapu Müdürlüğünce "1.Derece Arkeolojik Sit Alanıdır" şerhinin konulmasına,

- Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 05.11.1999 tarih ve 658 sayılı İlke Kararının 1 inci maddesinde yer alan Koruma ve Kullanım Koşullarının, Merkez Ani Köyündeki 112 ada 50-74-75 parsellerde kayıtlı I. Derece Arkeolojik Sit için Geçiş Dönemi Yapılanma Koşulları olarak belirlenmesine,

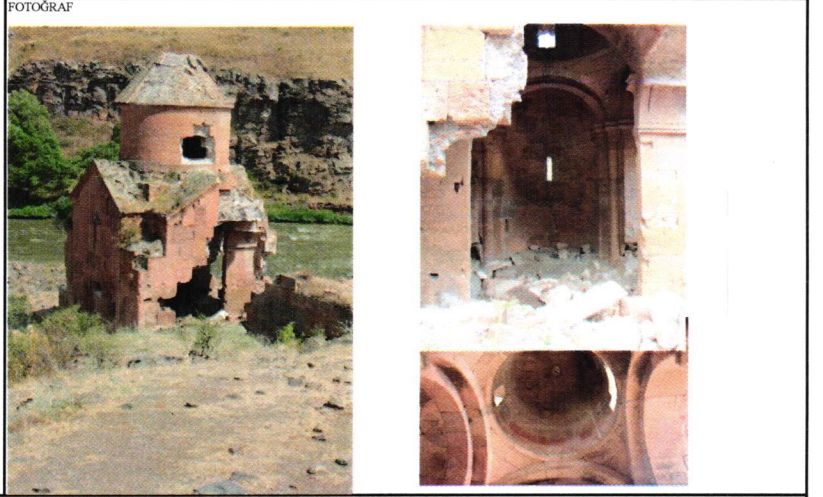
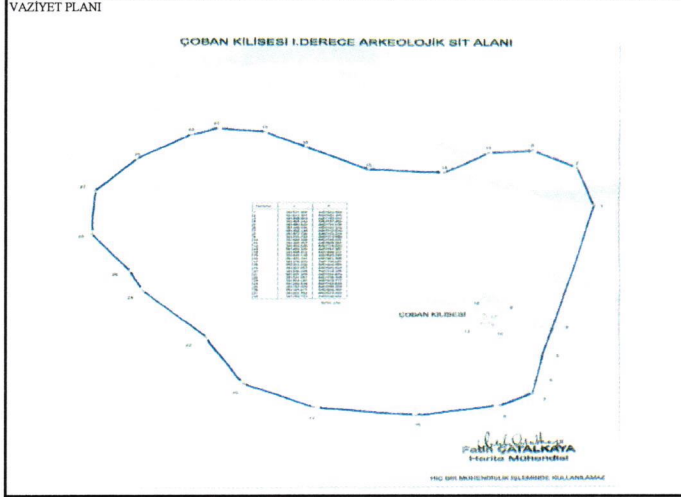
- İlgili İl Özel İdaresince, 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 17'nci maddesinde belirtilen süre içerisinde, söz konusu sit alanı için Koruma Amaçlı İmar Planının hazırlatılarak değerlendirilmek üzere Kurulumuza sunulmasına;

Karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ		D.K.V.K.E.		ANIT	ENVANTER NO				
T Ü R K İ Y E	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ					HARİTA NO.				
İLİ: KARS	İLÇESİ: MERKEZ	MAHALLE KÖY VEYA MEVKİİ: Ani Köyü	KADASTRO		KORUMA DERECESESİ:	ANITSAL	X	2	3	
SOKAK VE KAPINO:	YAPITIRAN:-	YAPAN:-	PAFTA	ADA 112	PARSEL 74	I. Grup	ÇEVRESEL	1	2	3
ADI:	YAPIM TARİHİ:	KİTABE: M.S. 1271			MİMARİ ÇAĞI (USLUP):	10.yüzyıl				
					VAKFIYE:					

GENEL TANIMI: Kars İli Merkez İstasyon Mahallesi tapununun 194 ada 76 parsel numarasında kayıtlı taşınmaz tek katlı dikdörtgen planlı ve kesme bazalt taştan inşa edilmiştir.

KORUMA DURUMU	A	IYI	TAŞIYICI YAPI	A	DIŞ YAPI	A	ÜST YAPI	A	İÇ YAPI	A	SÜSLEME ELEMENLARI	A	RUTUBET	A	YOK
	X	ORTA		X		X		X		X		X		B	İZİ VAR
	C	FENA		C		C		C		C		C		X	ÖNEMLİ

GÖZLEMLER
Arpaçay nehrinin kenarında çevresi ile birlikte iskan görmüş yapının büyük bir bölümü ayakta olup, etrafında yapı kalıntıları mevcuttur.

BUGÜNKÜ SAHİBİ:	BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ:
Maliye Hazinesi	Maliye Hazinesi

YAPILAN ONARIMLAR

AYRINTILI TANIM:
Merkezi haç plana sahip olan ve kesme tuf taşı malzemeden yapılan kilisenin dış cephe duvarları üst örtüde üçgen alınlık ile son bulmaktadır. Yapının doğu cephe duvarında yuvarlak kemerli üçgen nişler ve bu nişlerin arasına dikdörtgen planlı bir pencere ve bu pencerenin üstüne de bir kitabe yapılarak doğu cephesi hareketlendirilmiştir. Kilisenin üst örtüsünün orta bölümünde silindirik bir kasnağa oturan sivri külahlı bir kubbesi bulunmaktadır. Kilisenin kubbe kasnağında ve kilisenin dış cephe duvarlarında yer alan yuvarlak kemerli pencereler yapının iç mekânını aydınlatmakla beraber dış cepheye hareketlilik kazandırmıştır. Yapının giriş portalı güney cephede yer almaktadır. Kilisenin iç mekânında doğu cephesinde yer alan apsis kısmı yarım daire şeklinde olup, apsinin sağ ve solunda pastaforyum (din görevlileri ve kutsal eşyalara ait mekan) hücreleri bulunmaktadır. Yapının iç mekânında haç kolları yuvarlak kemerli olup, Kemerlerin iki yanında sütunceler yapılarak hareketlendirilmiştir. Dış cephe duvarların ve üst örtüde kısmen dökülmeler ve tahribatlar mevcuttur. Kilisenin orijinal adı bilinmemektedir. Ancak Yüzey Araştırmaları çalışmaları sonucunda yapı üzerinde tespit edilen onarım kitabesinde 1271 tarihi yer almaktadır.

YAYIN DİZİNİ :	EKLER :		KONTROL EDEN	K. Zeynel Abidin YAŞLI
	RAPOR	X	KURUL ONAYI	Bölge Kurulu Müdürü
	FOTOĞRAF	X		
	ROLÖVE PROJESİ			
	RESTORASYON PROJESİ			
	HARİTA	X	REVİZYON/...../2019
	KROKİ	X	KURUL KARARLARI	
	KİTABE			
	VAKFIYE			

TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA	Kanalizasyon
	Yok	Yok	Yok	Yok
ORJİNAL KULLANIMI :				
Kilise				
BUGÜNKÜ KULLANIMI :				
Kullanılmıyor				
ÖNERİLEN KULLANIMI :				
HAZIRLAYANLAR :				
Devrim ÇETİN (Arkeolog)				
Mesut ÖZAYDIN (Sanat Tarihçisi)				

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E	SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO:
İLİ: Kars	İLÇESİ: Merkez	MAHALLE KÖY VEYA MEVKİİ: Ani Köyü	KADASTRO PAFTA: ADA: 112 PARSEL:50-74-75

ADI: Çoban Kilise Yerleşkesi

GENEL TANIM:

Horomos Manastırı ile Ani Örenyeri arasında, Arpaçay Nehrinin kenarında yer alan kilise yapısı ve yerleşim alanı askeri güvenlik bölgesinde bulunmaktadır. Yerleşim yerinin merkezinde yer alan kilise yapısı haç plana sahip olan ve kesme tuf taşı malzemeden yapılan kilisenin dış cephe duvarları üst örtüde üçgen alınlık ile son bulmaktadır. Yapının doğu cephe duvarında yuvarlak kemerli üçgen nişler ve bu nişlerin arasına dikdörtgen planlı bir pencere ve bu pencerenin üstüne de bir kitabe yapılarak doğu cephesi hareketlendirilmiştir. Kilisenin üst örtüsünün orta bölümünde silindirik bir kasağa oturan sivri külahlı bir kubbesi bulunmaktadır. Kilisenin kubbe kasağında ve kilisenin dış cephe duvarlarında yer alan yuvarlak kemerli pencereler yapının iç mekânını aydınlatmakla beraber dış cepheye hareketlilikte kazandırmıştır. Yapının giriş portalı güney cephede yer almaktadır. Kilisenin iç mekânında doğu cephesinde yer alan apsis kısmı yarım daire şeklinde olup, apsisin sağ ve solunda pastaforyum (din görevlileri ve kutsal eşyalara ait mekan) hücreleri bulunmaktadır. Yapının iç mekânında haç kolları yuvarlak kemerli olup, Kemerlerin iki yanında sütunceler yapılarak hareketlendirilmiştir. Dış cephe duvarların ve üst örtüde kısmen dökülmeler ve tahribatlar mevcuttur.

Kilisenin çevresinde yer alan yapı kalıntıları ve kare mekanlardan anlaşıldığı kadarıyla burasının kompleks bir yapıya sahip manastır yerleşkesi olduğu anlaşılmaktadır. Kare planlı yapı kalıntılarının yaklaşık 7 metre yüksekliği bulan dış cephe duvarları halen ayakta durmaktadır. Yine Çoban Kilisenin batısında bulunan yamaçtaki kayalıklarda küçük çaplı mağara yapıları da tespit edilmiştir.

ŞİMDİKİ TEHLİKELER : Alanın etrafı korumasız vaziyettedir. Kilisenin dış cephe duvarların dökülmeler mevcuttur.

ŞİMDİKİ DURUM : Kilisenin büyük bir bölümü ile yerleşime ait yapı kalıntıları yerinde mevcuttur.

SİT POTANSİYELİ : I.Derece Arkeolojik sit potansiyeli mevcuttur.

ŞİMDİKİ KORUMA : Korumasız vaziyettedir.

ÖNERİLEN KORUMA : I.Derece Arkeolojik Sit Alanı

YAYIN DİZİNİ :

GÖZLEMLER : Yerleşim yerinin etrafı açık ve fiziki müdahalelere karşı korumasız vaziyettedir.

KORUMA DERECESESİ

HAZIRLAYANLAR: 08/05 / 2019

Mesut ÖZYADIN
Sanat Tarihçisi

Devrim Ç.ÇETİN
Arkeolog

KONTROL EDEN: 08/05/ 2019

K.Zeynel Abidin YAŞLI
Bölge Kurulu Müdürü

KURUL ONAYI

REVİZYON :

